

Odkupne količine in cene gozdnih lesnih sortimentov iz zasebnih gozdov v 2020 nižje kot v 2019

uni.dipl.ing.gozd. Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

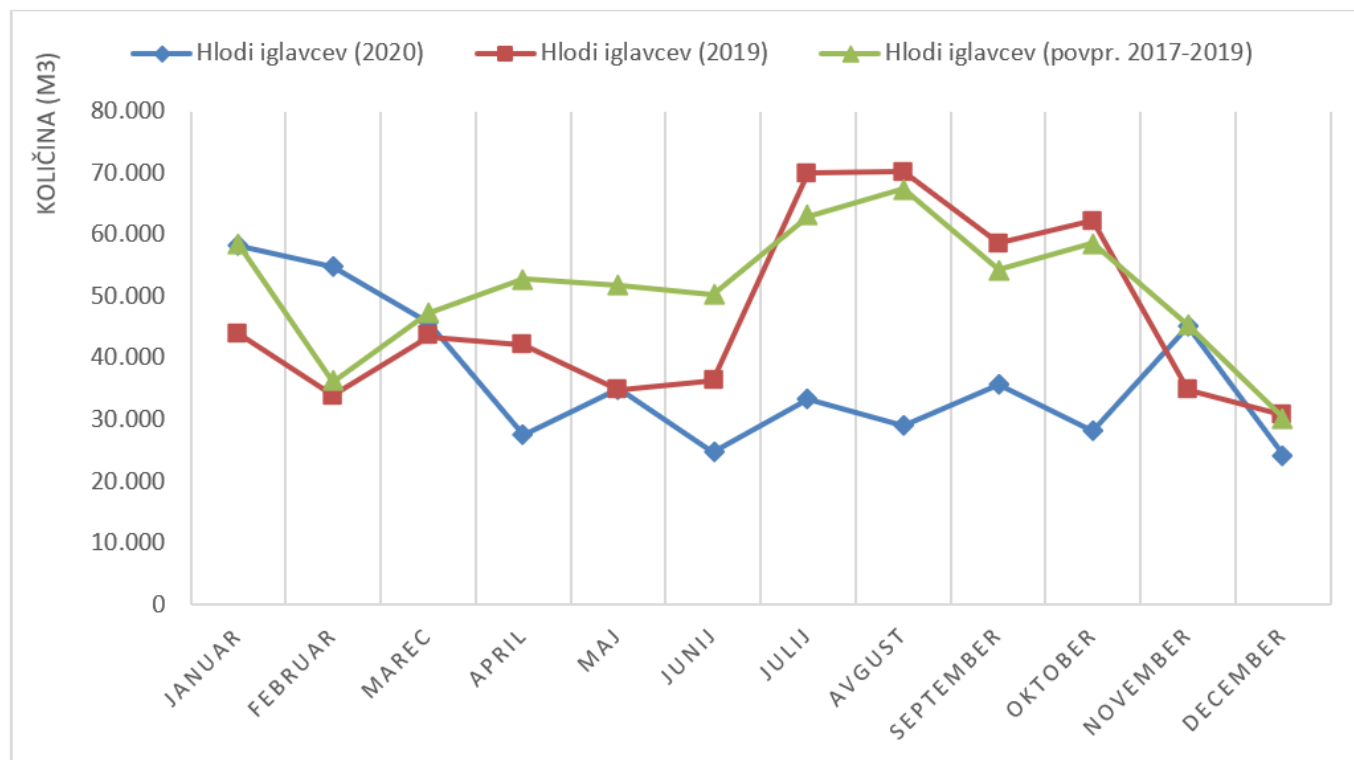
Objavljeno na spletu 03.03.2021

Odkup gozdnih lesnih sortimentov (GLS) iz zasebnih gozdov je po podatkih Statističnega urada RS (SURS) v letu 2020 znašal nekaj manj kot 860.000 m³, kar je 14 % manj kot v letu 2019. Glede na namen rabe GLS, se je najbolj zmanjšal odkup kategorije drug okrogel industrijski les iglavcev (-80 %), sledi hlodovina iglavcev (-21 %), les za celulozo in plošče iglavcev pa se je zmanjšal za 15 % v

primerjavi z letom 2019. Skupna količina odkupa iglavcev je lani znašala nekaj manj kot 588.000 m³, kar je 21 % manj kot v letu 2019. Nasprotno od iglavcev, pa se je v lanskem letu odkup listavcev povečal v primerjavi z letom prej in sicer najbolj v kategoriji les za celulozo in plošče (+43 %), sledi kategorija drug okrogel industrijski les (+16 %), za 5 % pa se je povečal odkup hlodovine. Odkup hlodovine listavcev je v letu 2020 znašal slabih 271.000 m³, kar je 5 % več kot v letu 2019.

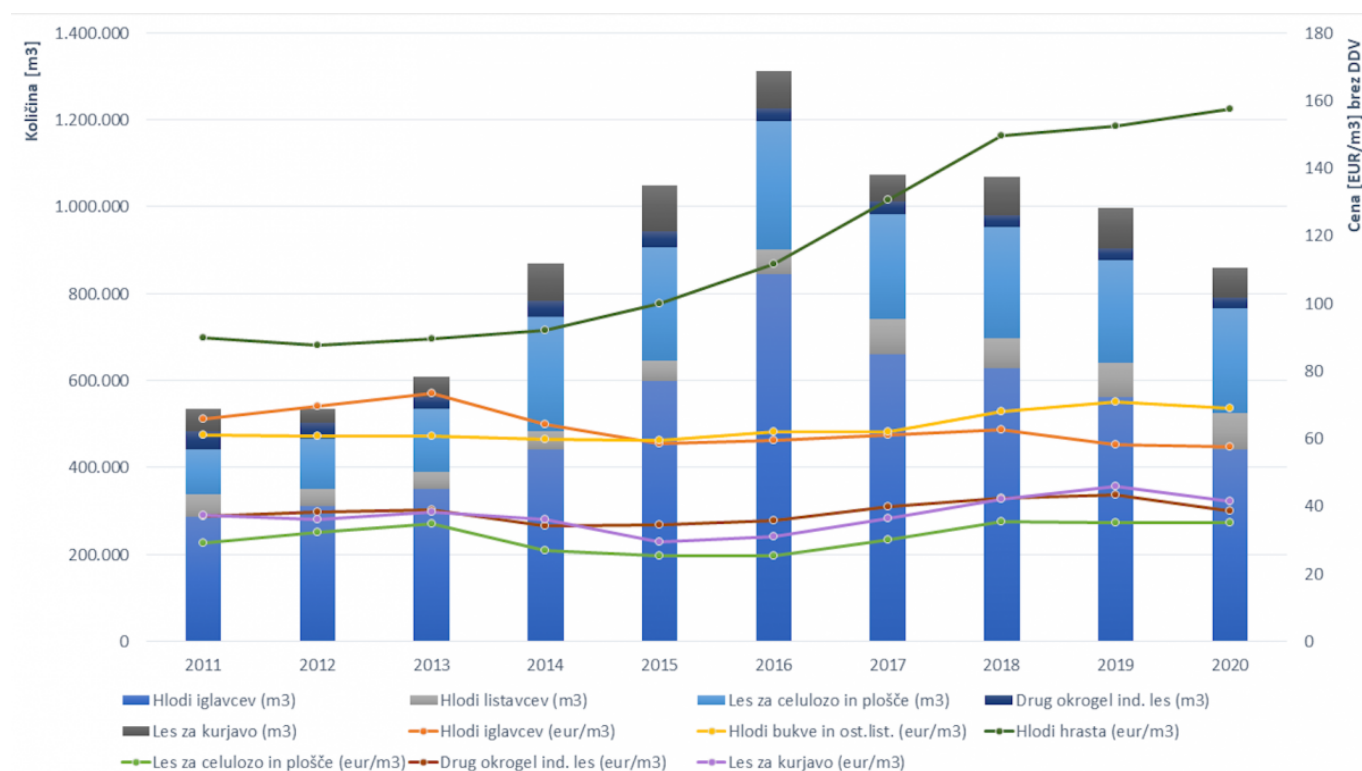
Mesečna dinamika odkupa okroglega industrijskega lesa v letu 2020 kaže pri količinah na največji odklon trendov pri hlodovini iglavcev v primerjavi s preteklimi leti, zato predstavljamo podatke le za to kategorijo (slika 1). V letu 2020 je bil odkup hlodovine iglavcev izredno nizek v mesecu aprilu, in sicer je bil za 35 % nižji v primerjavi z letom 2019 ter kar za 48 % nižji v primerjavi s povprečnim odkupom aprila v obdobju 2017–2019. Glavni razlog za tako nizke količine odkupa je epidemija COVID-19, ko se je trgovanje z GLS skoraj povsem ustavilo. Nizek odkup hlodovine iglavcev se je lani nadaljeval tudi v pozno pomladanskih in poletnih mesecih; v mesecih junij–avgust je bilo v povprečju za 51 % manj odkupa kot v letu 2019 in za 52 % manj odkupa kot v obdobju 2017–2019. Glavna razloga za to sta nizek obseg sanitarnih sečenj predvsem zaradi podlubnikov ter nizke cene tega lesa na trgu. V novembru 2020 se je odkup hlodovine iglavcev povečal, kar sovпада tudi z dvigom cen tega lesa v tem času.

Slika 1: Mesečne količine odkupa gozdnih lesnih sortimentov iz zasebnih gozdov v letih 2020, 2019 ter v povprečju obdobja 2017–2019 (osnovni vir: SURS, obdelave GIS-GTE)

V primerjavi z 10-letnim obdobjem, je bil odkup GLS iz zasebnih gozdov v letu 2020 na podobni ravni kot leta 2014 (slika 2). Lani se je nekoliko povečal odkup hlodovine listavcev in sicer je predstavljal 10 %-delež glede na celoten odkup okroglega lesa, v prejšnjih petih letih pa je ta delež znašal v povprečju 6 %. V zadnjih letih se iz zasebnih gozdov povečuje tudi delež odkupa lesa za celulozo in plošče, ki je po podatkih SURS lani znašal dobrih 240.000 m³ in je predstavljal 28 % v skupnem

deležu odkupa okroglega lesa. Tu gre predvsem za večanje odkupa lesa za plošče listavcev, ki se je povečal predvsem v letu 2020 v primerjavi s preteklimi leti. Povprečne letne odkupne cene so bile v letu 2020 nižje pri vseh kategorijah GLS v primerjavi z letom 2019. Cena hlodovine iglavcev pada od leta 2018, ko je znašala 62,46 eur/m³, lani pa je padla pod 58 eur/m³ (57,41 eur/m³). Povprečna letna cena hlodovine listavcev je lani znašala 93,22 eur/m³ in je bila za 7 % nižja kot v letu 2019 – tu gre za nižanje cen hlodovine bukve in ostalih listavcev z izjemo hrasta. Se pa vse od leta 2012 povečuje odkupna cena iz zasebnih gozdov hlodovine hrasta, ki je lani znašala 157 eur/m³ (za primerjavo: leta 2012 je le ta znašala 87,50 eur/m³). Glavni razlog za to je povečano povpraševanje po tem lesu, predvsem po hlodovini izredne kakovosti. Cena celuloznega lesa iglavcev je od leta 2018 naprej na podobni ravni in se giba okrog 30 eur/m³ (v letu 2020 je znašala 29,16 eur/m³). Cena lesa za plošče listavcev pa od leta 2018 pada in je lani znašala 43,47 eur/m³ (za primerjavo: v letu 2018 je le ta znašala 47,98 eur/m³). Tudi povprečna letna cena lesa za kurjavo listavcev je lani padla in sicer za 9 % v primerjavi z letom prej in je znašala 42,38 eur/m³.

Slika 2: Odkupne količine in cene posameznih kategorij GLS iz zasebnih gozdov v obdobju 2011–2020 (količine odkupa so prikazane v stolpcih, odkupne cene pa z linijami) (osnovni vir: SURS, obdelave GIS-GTE).